linjen. Möjligen står **eftiʀ**, ehuru staven visserligen ej är mycket vidgad, men en bestämd grop tyckes finnas. I **bruþur** äro **br** skadade, mellan **bruþur** och **sin** finns intet skiljetecken. Ristningen **ikuari** är fullt tydlig. I **sunʀ** har **u** en prickliknande grop, som väl måste vara naturlig. Efter **sunʀ** finnes intet skiljetecken. Ordet därefter är i hög grad otydligt och med små hopträngda runor. Runan 94 kan vara **b**, **r**, **i**, 95 **u**, **r**, 96 ser ut som **e**, 97 är ett tydligt **n**, 98 **i**, **l**, **t**, ehuru den vänstra bistaven delvis sammanflutit med staven, 99 är en stav, som kan antagas ha en mycket litet utpräglad bistav till **a**, 100 är ett tämligen klart **ʀ**. Boije antager ävenledes sju runor, och Bugges förslag i *Runverser* s. 323 att läsa: »**sunʀ iuintaʀ** *sunʀ Eivindaʀ*» är alltså mycket möjligt och tilltalande.

Inskriften är följande:

: sbiuti : halftan : þaiʀ : raisþu : stain : þansi : eftiʀ : skarþa : bruþur sin : fur : austr : hiþan : miþ :
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65

ikuari : o sirklanti : likʀ : sunʀ iuintaʀ
70 75 80 85 90 95 100

Uti **sbiuti**, **stain**, **þansi**, **sirklanti** har **s** formen ᛋ.

Översättning: Spjute, Halvdan, de reste denna sten efter Skarde, sin broder. For österut hädan med Ingvar, i Särkland ligger sonen till Övind.

Inskriftens slut utgör en halvstrof i fornyrdeslag:

Fōr ōstr hædhan
medh Ingvari,
ā Særklandi liggʀ
sunʀ Øvindaʀ

---

132. Sanda, Lids sn, Rönö hd.

Pl. 61.

Litteratur: Teckn. av pastorsadj. Wætter $^{30}/_{8}$ 1857; Boije, Sv. fornminnesfören. tidskrift, V, s. 158 (nämner stenen men meddelar där ingen läsning).

Runstenen står vid kanten av ett dike i gärdet nordväst om Sanda, rakt norr om Lindö gård på andra sidan av sjön Eknaren; diket går upp ett helt litet stycke väster om källan vid sjöstranden. Stenen står lutande framåt och åt vänster.

Ämnet är grå sten men mycket ojämn och överdragen med något slags glasyr, varför inskriften är ytterst svårläst. Höjden är 1,20 m, bredden vid foten 80 cm, i toppen tangerande övre slinglinjen 56 cm, slingans bredd 9 cm.

Namnet i början av inskriften synes vara 1—7 **þruþrun**. 1 föregås av ett mycket gropigt ställe, på vilket säkert ingen runa någonsin funnits, och är själv gropig, 2 **r** är klar, i 3 **u** äro både stav och bistav synliga ända uppifrån, fast avbrutna av fåror, en fåra vid den tydliga 4 **þ** som liknar bistav till ᚱ, måste vara naturlig, 5 **r** är svårläst, 6 **u** har ock utseende av ᚱ, 7 är med Boije **n**, som därefter ock antager ett kolon av ett par streck. Då 8—12 se ut som **raati**, kan förmodas, att 10 **a** varit avsedd att vara **s**. I 13—17 **stain** har måhända **s** ändrats från **t**. Efter **stain**, där man skulle vänta ordet »denna», är toppslingan ytterst otydlig med många djupa fåror, måhända har där ingenting varit ristat annat än prep. **at** framför **f**, som visserligen ej heller är säkert. Högra slingans runor äro ej fullt så otydliga. Namnet **biarn** är fullt säkert. Slutet är antagligen **i sntum** »i Sanda», men dess runor 35 och 37 kunna ej läsas; för **a** tyckes stå **n**.

Inskriften är alltså troligen följande:

þruþrun : raati stain at faþur sin biarn i sntum
5 10 15 20 25 30 35

Kvinnonamnet *Thrudhrun* är annars okänt, men båda dess delar brukas vid namnbildning. 34—38 **sntum** är förkortning av *Sandum*, »Sanda».

Översättning: Trudrun reste stenen efter sin fader Björn i Sanda.

---

133. Väringe, Lids sn, Rönö hd.

Pl. 61.

Litteratur: D 8vo 47.

Runstenen står i hagen öster om Väringe, skild därifrån genom ett gärde. D 8vo 47 uppgiver, att den står i Väringe östra gärde bland kullar och stensättningar å stranden av Glåttrasjön.

Ämnet är gråsten, höjden 1,30 m, bredden vid foten 52 cm, i toppen tangerande övre slinglinjen 33 cm, slingans bredd 5—8 cm.

Inskriften är avfattad i en lönnskrift, som i slingan huvudsakligen synes utgöra förkortning och omställning, och därjämte finns en korsformig binderuna på stenens mittyta.

1—4 × **aiti** × är resarens namn, vars verkliga form icke kan gissas. 5—7 **ris** × är förkortning för »reste», 8—10 **isn**: av »sten», 11—14 **a͡þis** omställning för **þisa** »denne», 15 **i** och 16 högra hälften av ᛦ R förkortning för **iftiR** »efter», 17—19 är den avlidnes namn i förkortning, som förmodligen bör läsas **a͡ta** och ej heller kan tydas.

I fråga om binderunan är klart, att dess **h** hör tillsammans med **iu** därefter till ordet **hiu** »högg». Binderunans föregående runor jämte de mellanstående hava alltså bildat ristarens namn, vars runor vid första påseende se ut att vara **sbikkn** men troligen ej skola läsas så. I binderunan Sö. 140 Korpbron, Jursta finns **r** ristad upp och ned, måhända är här så fallet med det första **k**, som alltså vore **u**, det andra **k** kunde tänkas menat som ᚴ **n** och **n** som snett kors, jfr dem framför och efter **aiti**, varigenom namnet **isbiun** Äsbjörn uppstode, om tilllika korsarmen framför **s** fattades som **i**. En ristare Äsbjörn nämner sig på Sö. 202 Ö. Selö, Sö. 210 Nybble, Sö. 348 Gerstadberg samt L. 207.

Inskriften är alltså följande:

Slingan: × **aiti** × **ris** × **isn** : **a͡þis** **iR** **a͡ta**. Mittytan, binderuna med runor mellan och efter: **isbiun** × **hiu**

Översättning: **aiti** reste denna sten efter **a͡ta**. Äsbjörn högg.

---

134. Ludgo kyrka, Rönö hd.

Pl. 62. Pl. 11: B. 805.

Litteratur: B. 805; L. 866; Ransakn. 1667—84; Boije, Sv. fornminnesfören. tidskr., V, s. 155.

Enl. B. 805 och *Ransakn.* hade runstenen sin plats i sakristidörren, nu finns den på kyrkogården.

Ämnet är röd sandsten, höjden 1,18 m, bredden över nedersta linjen 70 cm, i toppen 57 cm.

Inskriften är ristad mellan raka linjer, vardera satsen för sig bustrofedon.

130. Hagstugan.

Pl. 209.

Stenen restes år 1928.

Till läsningen: Baksidans andra samstava runa torde vara **lf**: den övre bistaven i **f** är ganska säker, om än ej lika djupt ristad som den nedre. Kvistrunan är 3: 4 eller 3: 3. De tre strecken på v. sidan äro djupt huggna och långa; de högra äro svaga och korta, det översta ej fullt säkert.

Baksidans korta inskrift innehåller en blandning av lönnskrift och vanliga runor: först två samstava runor **ha** och **lf** (eller **fl**), därefter 5 vanliga runor **kirþu** och till sist en kvistruna 3: 4. Sannolikt är detta ett meddelande om den döde, en självständig mening, icke en fortsättning av vad som har stått (och numera är otydbart) utmed vänstra kanten av framsidan. I så fall kan man förmoda, att de samstava runorna skola återge orden *han fiall* 'han föll'. En bistav för **n** kan vara bortvittrad längst t. h. Men tänkbart är givetvis också, att ristaren här har begagnat sig av ett förkortat skrivsätt: **ha fl** (eller: **fil**) för **han fial**. Det följande kan avse att vara **karþum**. En bistav på andra runan kan vara glömd av ristaren eller senare bortvittrad. Kvistrunan 3: 4 (eller 3: 3) blir med den vanliga räkningen av runradens ätter **o** eller **þ**, men intetdera ger naturlig mening. Om däremot runföljden **tbmlʀ** betecknar tredje ätten, blir det **l** eller **m** som avses. Det förefaller därför icke alldeles uteslutet, att baksidans inskrift i sin helhet bör läsas och tolkas:

han fial i karþum

Hann fiall i Garðum.

»Han föll i Gårdarike.»

Jfr lönnskriften i Sö 148 Innberga **han uas antaþr austr i karþum**.

Uttrycket *mildan orða ok mataʀ goðan* finnes även, ehuru fragmentariskt, i inskriften på en runsten i Ryssby kyrka, Småland (Sm 39).

131. Lundby.

Pl. 210.

Litteratur: O. v. Friesen, Runorna (1933), s. 193 f. (med foto).

132. Sanda.

Till läsningen: 8—17 synes, ehuru delvis svårläst, vara **iraati : staina**.

133. Väringe.

Ingen riktig runsten; inskriften har ej språklig innebörd. Utan tvivel en av en icke runkunnig person gjord efterbildning av en runsten av samma typ som Sö 140. Flera runtyper äro missbildade på ett sätt som man aldrig finner på verkliga runstenar.

134. Ludgo kyrka.

Stenen står numera i vapenhuset.

137. Aspa.

Litteratur: Joh. Bureus, F a 6 (Sudromannia n:r 13), F a 5 n:r 510; N. R. Brocman, IW s. 170; O. v. Friesen, Runorna (1933), s. 158 f., 189 f. (med foto), 225, 227 f.

Till läsningen: I 16 **a**, 30 **a** och 17 **n** finnas inga spår av bistavar. — Av 93—97 **sa þar** har jag vid noggrann granskning intet kunnat upptäcka, ej heller av 123—125 **sua**.